погляд

#4 (257) 27.04.2022
Газета ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

3 СТОР. **Євген Соломін:** після перемоги...

5 СТОР. **Хлопець із книжок...** та вічна пам'ять Герою!

6 СТОР. **Маленьке об'єднання** великих сердець

Вступ-2022 буде!

Будуть фахівці, буде розбудова!

Фото Олесі Матій

З початком повномасштабної війни в Україні 24 лютого 2022 року життя спочатку ніби зупинилось, а потім стало на рейки визвольної боротьби від московського окупанта. Цей рух, без сумніву, полягає в захисті держави нашими Героями, у допомозі військовим, цивільним, тваринам... Не слід недооцінювати роботу інших фронтів: економічного, культурного, наукового, освітнього... Підготовка нових кадрів, безперечно, важлива. Тому впродовж березня фахівці активно обговорювали питання проведення зовнішнього незалежного оцінювання, яке з 2008 р. є обов'язковою умовою вступу до ЗВО.

Першого квітня на брифінгу, присвяченому вступній кампанії, оголосили про організацію спрощеного ЗНО — національного мультипредметного тесту (НМТ) для охочих учитися на бакалаврат (у магістратурі медичного спрямування), магістерського комплексного тесту (МКТ) для вступників до магістратури на «Право», «Міжнародне право», магістерського тесту навчальної компетентності (МТНК) для вступу до магістратури на окремі спеціальності.

Реєстрацію на національний мультипредметний тест продовжили: тривала до 19 квітня. Власне під час іспиту оцінюватимуть знання з трьох дисциплін: української мови, математики, історії України (по 20 питань із кожного блоку). Загалом учасники ЗНО повинні виконати 60 завдань за 80 хвилин. Для вступу також можна використовувати сертифікати ЗНО за 2019, 2020, 2021 роки.

Складати НМТ потрібно тільки охочим вступити до вишів, ДПА скасовано. За словами міністра освіти і науки України Сергія Шкарлета, демонстративна версія стане доступною ближче до червня. А тестування відбудеться в комп'ютерному форматі в липні (основна й додаткова сесії), у вересні — спеціальна. НМТ планують провести й у країнах Східної Європи.

«Змога скласти ЗНО буде протягом 10—15 днів. Також можуть бути додаткові сесії. Якщо ми умовно вийдемо на цифру 10 днів, то буде 10 варіантів тестів. Якщо дитина не може фізично прийти і скласти ЗНО сьогодні, це можна зробити в інший день. Щоразу питання будуть змінюватися, тому недобросовісно виконати завдання можливості не буде. Ми намагалися поставити випускників у максимально рівні умови», — зауважили в комітеті Верховної Ради з питань освіти і науки.

Особливу увагу приділять безпеці, у разі повітряної тривоги тестування буде призупинено, натомість організують рух осіб до укриття й відновлять складання після закінчення тривоги. Водночас усі завдання відповідатимуть чинній програмі ЗНО, а тестові бали пізніше переведуть у шкалу від 100 до 200.

Українська мова (від 0 до 35 балів). Охоплює такі теми: «Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія», «Лексикологія. Фразеологія», «Будова слова. Словотвір», «Морфологія», «Синтаксис», «Стилістика», «Розвиток мовлення». Передбачено 15 тестів із вибором однієї правильної відповіді з чотирьох або п'яти варіантів та 5 завдань на встановлення відповідності (по чотири «логічні пари»). Зважаючи на форму проходження, власного висловлювання не буде.

Математика (від 0 до 30 балів). Програма: «Числа і вирази», «Рівняння, нерівності та їх системи», «Функції», «Ймовірність випадкової події, вибіркові характеристики (середнє значення), аналіз діаграм та графіків», «Планіметрія», «Стереометрія». Буде 14 тестів із вибором однієї відповіді з п'яти варіантів, 4 завдання на встановлення відповідності (по три «логічні пари»), 2 завдання відкритої форми з короткою відповіддю. Запитань із розгорнутою відповіддю не планується.

Історія України (від 0 до 35 балів). Зміст завдань відповідає матеріалу 10—11 класів (раніше — частина ДПА) і стосується історичного періоду «Історія України 1914 р. — початку XXI століття». А саме: Україна в роки Першої світової війни, початок та розгортання Української революції; боротьба за відновлення державності; установлення комуністичного тоталітарного режиму; утвердження більшовицького тоталітарного режиму в Україні; західноукраїнські землі в міжвоєнний період; Україна в роки Другої світової війни; перші повоєнні роки; період десталінізації; загострення кризи радянської системи; відновлення незалежності України; становлення України як незалежної держави; творення нової України. Передбачено 15 тестів із вибором однієї правильної відповіді з чотирьох варіантів, 5 завдань на встановлення відповідності (по 4 «логічні пари»).

Щодо оцінювання, то за одну правильну відповідь із чотирьох/п'яти варіантів та кожну встановлену «логічну пару» нарахують по 1 тестовому балу. За правильну коротку відповідь із математики — два бали. Для отримання результату за шкалою 100—200 потрібно набрати хоч би один тестовий бал.

Із програмою тестування ми розбиралися з братом Олегом, який цьогоріч завершує 11 клас і планує вступати на фізичний факультет УжНУ. Каже: «Зареєструвався на зовнішнє незалежне оцінювання в лютому в ліцеї, а в квітні отримав номер та код для входу на сторінку Українського центру оцінювання якості освіти й подальшого завантаження сертифіката учасника. Із самого початку хотів складати українську, математику, географію та історію, тому, думаю, від НМТ буде навіть менше стресу, бо не так багато питань, і все за один раз. До того ж проходитимемо тестування в комп'ютерному класі, одразу побачимо результати. Сподіваюся на нашу найшвидшу Перемогу й на те, що всі зможуть скласти тестування в безпеці, а згодом — навчатися там, де хочуть».

Закінчення на стор. 2.

Вступ-2022 буде!

Будуть фахівці, буде розбудова!

Закінчення. Початок на стор. 1.

Ужгородська школярка Владислава Тоба продовжує підготовку до тестування: «Хочу опановувати англійську філологію. У дитинстві мама казала вивчати слова, старатися більше розмовляти іноземною. Коли я подорослішала, тато та дядько допомагали не втратити зацікавленості до цієї мови. Володіти нею важливо, щоб спокійно розмовляти за кордоном, мати змогу допомагати туристам. Обрала УжНУ, бо не планую покидати рідне місто; тут здобувають освіту друзі, знайомі, і я сподіваюся, що також стану студенткою та дізнаюся багато нового. Як кожен абітурієнт, стараюся відвідувати репетиторів і навчатися за допомогою інтернет-джерел самостійно вдома. Також прошу порад у тих, хто вже вступив».

Для успішної підготовки в МОН радять проходити онлайн-уроки, тренуватися на попередніх, пробних, тематичних тестах. Відповідно до інформації УЦОЯО, кожну складову НМТ оцінюватимуть окремо за шкалою від 100 до 200. Мінімальний конкурсний бал для вступу на бюджет — 125.

Крім того, одним із критеріїв буде мотиваційний лист (на держзамовлення братимуть до уваги лише для рейтингування вступників з однаковим конкурсним балом, а на контракт може бути основою для встановлення рейтингу). Середній бал атестата й бали за олімпіади не враховуватимуть. Як зазначив генеральний директор директорату фахової передвищої та вищої освіти МОН Олег Шаров: «Закон України про вищу освіту передбачає врахування цих балів, але умови видачі документів про освіту в цьому році настільки різні... І, як наслідок, оцінки можуть бути випадковими. Інколи просто такі, які нічим не можна обґрунтувати. Щоб не ставити дітей в абсолютно різні та несправедливі умови, ухвалено рішення не враховувати результати середніх балів документів про освіту». Як і раніше, зберігаються сільські та галузеві коефіцієнти, пільги для внутрішньо переміщених осіб, а регіональний коефіцієнт змінять.

УЦОЯО повідомляє: «Щодо дітей, які перебувають на тимчасово окупованих територіях, то для складання національного мультипредметного тесту необхідно буде приїхати на підконтрольну українському уряду територію під час спеціальної або додаткової сесії. Шановні вступники, які наразі перебувають на окупованих територіях або на територіях, де тривають активні бойові дії! Будь ласка, тримайтеся, бережіть себе! Ми знаємо, вам зараз дуже важко, однак переконані, ситуація найближчим часом зміниться на краще і ви зможете планувати майбутнє, втілювати свої мрії в життя».

Буде Перемога, буде майбутнє, і нові спеціалісти вкрай потрібні для розбудови й подальшого розквіту нашої держави. Адже як зауважила проректорка з науково-педагогічної роботи Мирослава Лендьел на своїй сторінці у фейсбуку: «Попереду вступна кампанія в університети, ніхто ще не знає як, коли та чи для всіх. Але якби я була випускником, схильним до природничих, точних наук, то звернула увагу б на спеціальності фізики, бо без неї військово-промисловий комплекс не може функціонувати. А нам треба ставати другим Ізраїлем. За тиждень до війни мала якраз зустріч із представником посольства цієї країни — він казав про те саме. Якби я любила рахувати, проєктувати, то надала б нової енергії таким спеціальностям, як «Міжнародні (економічні) відносини», «Логістика», бо країну ми повинні відбудовувати за рахунок міжнародних інвестицій та репарацій. Якби я була глибоким гуманітарієм чи глибоко зацікавилася тим, що відбувається навколо, то згадала б про «Політологію», «Медіакомунікації», усе подібне і про... «Культурологію». Бо завдяки культурі можна зберегти гуманність у фізиків, економістів, етику — у політологів та медіафахівців. Також, що дуже важливо, — уже тепер треба закладати фундамент для наукових та прикладних проєктів у цих сферах, не чекаючи Перемоги. Так само вступ має відбутися за перших сприятливих обставин: ніколи ми ще не мали такої мотивованої молоді й ніколи ще країна не потребувала так багато фахівців».

Повну процедуру реєстрації для складання вступного тестування пройшла понад 321 тисяча осіб. У травні потрібно підтвердити готовність та зазначити регіон, де абітурієнт у липні планує складати іспит. Чекаємо молодь і в УжНУ. Орієнтуйтеся на роз'яснення Приймальної комісії нашого вишу. Інституції продовжують роботу, молодь навчається, усе працює на Перемогу! Слава Україні!

Ольга БРАЙЛЯН,
магістерка журналістики.

ВІТАННЯ

Дорогі ужнівці!

У цей складний для країни час вітаю вас зі світлим святом Великодня, яке є додатковою мотивацією та посиленням сподівань на близьку перемогу. Із вірою в серці, силою духу й із допомогою наших захисників чекаємо такого ж тріумфу Добра над злом. Агресор уже майже два місяці зазіхає на цілісність, свободу, життя України. Ми боремося! І обов'язково вистоїмо! Бо правда за нами! Миру, добра, здоров'я, наснаги до бойових і трудових звершень усім нам! Христос воскрес! Воістину воскрес!

Володимир СМОЛАНКА,
ректор УжНУ, професор.

Вітаємо з днем народження Володимира Смоланку

Очільник нашого університету — визнаний нейрохірург, доктор медичних наук, професор — на початку цього місяця зустрів черговий день народження. Вітаємо керівника! Зичимо міцного здоров'я, утіхи від перебування в колі найрідніших людей, нових вагомих здобутків на благо рідного вишу та всієї країни. Мирного неба й здійснення мрій, Володимире Івановичу!

ВІТАННЯ

Ужнівці.

На вченій раді — фінанси та акредитація

Ужгородський національний університет продовжує роботу, слугуючи охоронцем української науки, освіти, культури, патріотичного виховання в найзахіднішому регіоні України в цей складний воєнний час. Наприкінці березня зібралися члени вченої ради, щоб ухвалити чимало питань, важливих для життєдіяльності вишу.

Головна бухгалтерка Руслана Вовчанська окреслила фінансову діяльність університету в минулому році та бюджет на 2022-ий. Торік обсяги надходжень загального фонду становили 287,5 мільйона гривень, спеціального — 314,6 млн грн. Витрати загального фонду в програмах «Підготовка кадрів ВНЗ III—IV рівнів акредитації» та «Виплата академічних стипендій студентам (курсантам) вищих навчальних закладів» — 287,5 млн грн, що на 37 млн грн більше, ніж у 2020 році. Зростання пов'язане з плановим підвищенням заробітної плати працівникам університету.

Надходження спеціального фонду за 2021 р. склали: плата за навчання — 300,7 млн грн (зокрема понад 155 млн грн — від іноземних студентів); надходження від додаткової господарської діяльності (плата за гуртожитки, послуги за користування спортивно-оздоровчим комплексом, проведення конференцій тощо) — 13,6 млн грн; кошти за здачу в оренду майна — 0,3 млн грн. Продовжено дію депозитного рахунку. Один мільйон гривень зі здобутих надходжень за останні роки спрямували на купівлю комп'ютерного та навчально-наукового обладнання.

Проректор із науково-педагогічної роботи Ігор Король інформував про ліцензування й акредитацію освітніх послуг. Так, за 2014—2019 роки кількість спеціальностей зросла на 167 % на бакалавраті та на 142 % в магістратурі, а ліцензійний обсяг — на 131 % та 321 % відповідно. За новою процедурою вже акредитовано 49 освітніх програм, зокрема 14 у цьому навчальному році. Триває процес акредитації ще 14-и.

Традиційно вчена рада розглянула атестаційні та конкурсні справи. Працюємо далі на благо України!

Ольга БРАЙЛЯН,
магістерка журналістики.

Правова підтримка в умовах війни

Реагуючи на виклики сьогодення, юридичний факультет УжНУ спільно з Національною академією правових наук України створили Офіс правової підтримки осіб, постраждалих унаслідок військового вторгнення.

Директор зазначеного центру, декан юридичного факультету альма-матер Ярослав Лазур зауважив: «На Закарпаття прибувають сотні тисяч біженців із регіонів, на які напали російські окупанти. Співвітчизники залишаються в нашій області або виїжджають до Євросоюзу. Дуже багато з них не встигли взяти навіть документи. Звичайно, люди ніколи не опинялися в стані війни, тому вони просто не знають, який у них правовий статус, як діяти далі. Завдання нашого Офісу — надання підтримки та консультацій, правової допомоги. Крім того, дуже важлива частина діяльності — фіксація порушень прав людини, зокрема соціальних, майнових, нанесення шкоди тощо. У майбутньому ця інформація стане важливою складовою для відновлення прав та кваліфікованої вимоги відшкодування збитків у встановленому національним та міжнародним правом порядку».

Відрадно, що до роботи залучатимуть також іноземних партнерів із європейських університетів, спеціалістів у галузі надання медичної та психологічної допомоги. Центр уже провів масштабний онлайн-семінар «Гуманітарні виклики для України в умовах військового стану та їх правове вирішення» з участю понад 100 осіб.

Крім того, Офіс спільно з Конституційним Судом України, Національною школою суддів України організували круглий стіл «Здійснення правосуддя в умовах воєнного стану: конституційно-правовий вимір», за результатами якого планується видання рекомендацій. Експерти розглянули функціонування електронного судочинства в Україні, проведення судових засідань у дистанційному режимі, питання безпеки суддів та працівників суду, фіксування воєнних злочинів і притягнення до відповідальності за їх скоєння.

Контакти для отримання правової допомоги:

тел.: +380 (312) 61 34 78;

e-mail: officels@uzhnu.edu.ua.

Ольга БРАЙЛЯН,
магістерка журналістики.

під час війни
БЕЗОПЛАТНА ПРАВОВА ДОПОМОГА
поруч
БЕЗОПЛАТНА ПРАВОВА ДОПОМОГА
зателефонуйте
0 800 213 103
для дзвінків з-за кордону:
+38 (044) 363 10 41
зверніться онлайн
отримайте правову допомогу
(первинну та вторинну)
у бюро правової допомоги системи #БПД
незалежно від реєстрації місця проживання

ОГОЛОШЕННЯ

Утрачений диплом № 811706 УжНУ та додаток до нього за спеціальністю «Лікувальна справа», виданий 22 червня 1989 року Кузнецовій Олені Василівні, уважати НЕДІЙСНИМ.

Євген Соломін: «Після перемоги у війні Україна стане повноправною частиною європейського освітнього та інформаційного простору»

В умовах війни окремим фронтом виступає інформаційний. Про це — у розмові із завідувачем кафедри журналістики УжНУ, доцентом, медійником-практиком Є.Соломіним.

— Євгене Олександровичу, уже понад два місяці в Україні триває війна. Як за цей час змінилися вітчизняні медіа?

— Якщо до 24 лютого ми могли планувати собі, яким буде ранок, коли пити каву, куди у вихідні відправимо дітей чи як собі зорганізуємо відпочинок, то після того четверга все змінилося миттєво. Засоби масової інформації теж. Ми почали з невизначеності, зі страху. Але потім, зрозуміло, переляк минув. Просто знадобився певний час. Комусь більше, комусь менше, однак ми такий відрізок життя прожили.

Я спостерігав, як змінювалися ЗМІ. Саме з 24-ого лютого — із початку війни. Тоді зранку після перших розривів бомб на українській землі мені телефонували знайомі й повідомили: війна, яка тривала з 2014 року, тепер скрізь... Одразу почав читати сайти, слухати, дивитися телевізор, обклався ґаджетами. Із перших хвилин, коли це сталося, на наших телеканалах теж спочатку домінувала невизначеність: як формувати порядок денний, про що говорити, що показувати. Але десь через 2—3 години вже склалася модель інформаційного мовлення. Медійна система рушила далі. Ми зрозуміли, як загалом продумувати контент, і власне, побачили єдиний марафон телевізійних та радіоновин, до якого долучилися всі медіагрупи країни. Те саме відбулося й на європейському медіаринку. Стали створювати український контент воєнного зразка і для українців, і для російськомовної публіки в Європі. Аналогічні процеси відбувалися також у регіонах. У тих, де почали бомбардувати, ЗМІ були змушені припинити мовлення. Комусь удалося відновити редакційну діяльність, а комусь — ні.

На Закарпатті ми теж живемо в стані війни: вона в телевізорі, у мережах, у наших головах, долях, у сьогоденні держави. У краї так само відбулося медійне переформатування. Якщо подивитися на наш інформаційний ландшафт, то в перші дні війни поменшало інформації про місцеві події. Ми стали бігати разом із медіа й шукати «маячки», мітки на дорогах, ловити диверсантів, стежити за кольором світла, вимикати його під час тривоги, ми робили вдалі спроби ідентифікації фейків і боротьби з ними... Усі проходили цей етап — подібного досвіду в нас ще ніколи не було. Тому вчилися жити в умовах війни й швидко створили інформаційний фронт, інформаційні війська. До останніх, до речі, долучилося дуже багато молоді, зокрема студентства, професійних та майбутніх журналістів, викладачів. Ця робота вкрай важлива!

— І в медіа з'явилася воєнна місцева специфіка?

— Так. Нам цікаво дізнаватися, що відбувається саме тут, на Закарпатті. ЗМІ повернулися до висвітлення подій у регіоні й представляють місцеву специфіку воєнної доби: а це — волонтерство, гуманітарна ситуація, переселенці, історії війни в особистостях, наша 128-а гірсько-штурмова бригада, діяльність влади, різноманітна підтримка ЗСУ, події на фронті... Зрозуміло, що нові реалії внесли свої зміни. Є питання, про які не маємо права говорити: до прикладу, куди летять чи прилетіли ракети, куди рухаються війська. Ми не порушуємо тем, пов'язаних із загибеллю українських захисників. Не роздмухуємо паніки, натомість ретельно стежимо за кожним написаним чи озвученим словом, довіряємо лише перевіреним повідомленням та офіційним джерелам. Такі вимоги військового часу. Є перенасиченість інформацією, нам важко емоційно, психологічно. Наземна війна супроводжується не лише бомбами з літаків. Інформаційні бомби летять у наші голови, б'ють через соціальні мережі, месенджери, і нам усім потрібно навчитися поводитися з інформацією, фільтрувати її, відкидати зайве, знаходити корисне й достовірне.

— Щоб було краще, потрібно успішно протидіяти й неправдивій інформації. Як би Ви порадили не потрапити на гачок фейкових новин?

— Якщо подивитися в наші смартфони, то там чимало груп, каналів. І щохвилини звідусюди надходить інформація. Часом мені навіть самому як журналістові й науковцю важко одразу визначити, наскільки правдивим є те чи інше повідомлення. Однак порада — проста: довіряти офіційним джерелам. Це — Офіс Президента, Кабінет Міністрів, Генеральний штаб Збройних сил України, Міністерство оборони, Національна поліція, ДСНС, Держприкордонслужба, Служба безпеки України, Тероборона ЗСУ, обласні військово-цивільні адміністрації та органи місцевого самоврядування. Перевірена інформація — там. Важливо завжди вмикати критичне мислення, мати холодну голову, відкидати емоції й орієнтуватися винятково на офіційні джерела та якісну пресу. Це дозволить не піддатися інформаційному бомбардуванню.

— Чи часто в ньому порушують журналістські стандарти?

— Характерний приклад зі Львівщини, коли якось російська ракета влучила, не буду говорити, куди. Так ось: влучила, сталося задимлення. Одна з кореспонденток вела репортаж із місця події. Почала розповідати: мовляв, ось за її спиною — наслідок бомбардування. Притому це був іноземний телеканал. Ми розуміємо, що хоч і прописано в усіх журналістських кодексах, у законодавстві передбачено, що не показуємо місце потрапляння ракети, аби не дати приводів працювати коригувальникам. Не забуваємо про таке поняття, як військова таємниця. Заради цього не повинні у своїх матеріалах розкривати дані, які ворог може використати проти українських військових. Це точні координати переміщення та місця дислокації військ чи окремих підрозділів, про кількість військових на різних ділянках бойових дій, про види й кількість озброєння конкретних підрозділів, інформація про плани командирів, про тактику ведення бойових дій тощо. На щастя, таких прикладів із кожним днем війни меншає, оскільки зростає усвідомлення того, про що можна говорити, а про що — ні. Ще б медіа та політики перестали повідомляти про те, хто, скільки і якої зброї нам дає, — ціни б нам не було.

— Значно важче із соціальними мережами...

— Якщо робота медіа регулюється законодавством, то із соціальними мережами — проблема. Особливо коли все починалося. Повідомляли навіть, де знаходяться наші полігони, звідки стріляють захисники, куди полетіли ракети ворога... Але поступово й тут почали регулювати. Та в цілому в людині потрібно змалку виховувати те, що сьогодні ми називаємо медіаграмотністю. Коли суспільство краще навчиться розуміти нюанси інформаційного світу, то стане свідомішим. Відповідно й повідомлення в медіа чи соціальних мережах ще більше відповідатимуть стандартам. Та вже зараз, до прикладу, на закарпатських телеканалах, які я моніторю, усе в межах допустимого. Якщо ми раніше починали сюжети з точного опису, де та що відбувалося, то тепер прибрали доклад-ну геолокацію. Це стосується й компонування кадрів (відео та фото). З одного боку, спираючись на журналістські стандарти, ми маємо повідомити та відобразити; проте й усвідомлюємо, що повинні оберігати людей, які знаходяться в конкретних місцях, аби в нас не було крилатих ракет чи ДРГ. Отож певні відхилення допустимі.

— Так, військова доба вносить свої корективи. А наскільки вона вплине на підготовку журналістських кадрів із настанням миру в Україні, як гадаєте?

— Після перемоги наша країна буде іншою, ми станемо іншими. Усе буде по-іншому. Журналістика теж. Вона має вийти з-під опіки олігархів (і вони мають перестати існувати) та фінансово-промислових груп, окремих політиків, партій. Хочеться, щоб учергове ми не змарнували надій. Слід скористатися цим відкритим вікном можливостей, щоб Україна стала повноправним членом Європейського Союзу, НАТО, демократичного світу, що змінить якість нашого життя, зокрема й освіти. Ми, урешті, покінчимо з тим «совком», відправимо його услід за «рускім воєнним кораблем» і будемо повноправною та повноцінною частиною європейського освітнього та інформаційного простору. Однак це не легко! Після перемоги потрібно відбудовувати зруйновані міста, піднімати економіку.

Наша країна буде інноваційною, високотехнологічною й потребуватиме спеціалістів якісного ґатунку. Чи можемо ми як заклад, який готує медійників, запропонувати таких фахівців? Безумовно! Ми це робили завжди й продовжуватимемо! Тому в 2022-ому до традиційних спеціальностей «Журналістика» й «Реклама та зв'язки з громадськістю» додали нову — «Міжнародна журналістика». Ми відчули, що в прикордонному регіоні в цьому є потреба. І у фарватері тих змін, які нас очікують після перемоги у війні, це стане вкрай важливим. Журналісти завжди лишалися рушійною силою демократії, так буде й далі. А найголовніше нині — перемогти на полі бою. Тому віримо нашим Збройним силам, пишаємось армією; упевнені, що Україна — непереможна!

Володимир ТАРАСЮК,
«Погляд».

«Голоси УжНУ» народила війна

Як студенти в непростий час започаткували подкасти

Після початку бойових дій зовсім не уявлялося повернення до освітнього процесу. Два тижні канікул допомогли трохи привести думки до ладу, але працювати не хотілося. Семестр продовжили. Ми вийшли на пари — зрозуміло, дистанційно.

Ще до вторгнення росії наша група планувала зробити подкаст для студентів, який мали транслювати на четвертому поверсі. Думали приїздити до телерадіостудії й записуватися. Ініціатива взяла паузу. А ось після канікул викладачі запропонували реалізувати. Першою реакцією був спротив. Не хотілося творити. Здавалося, що натхнення в такій ситуації зовсім зникло. Однак обговорення цього питання продовжили й поступово настало розуміння, що ми, журналісти, потрібні людям саме зараз. Наше завдання — підтримувати, доносити правду.

Ідеї народилися самі собою під час пар. Чим більше говорили та пропонували варіанти, тим легше працювалося. Мирослав Лисович, ведучий подкасту та студент відділення журналістики другого курсу, підтверджує: «Насправді доволі важко й водночас легко було працювати над створенням тексту. З одного боку, складно зібратися думками й подати інформацію так, аби вона насправді стала корисною й комусь допомогла. З іншого, писалося легко, адже всі джерела (повідомлення з телеканалів, офіційні сторінки українських політиків, сайти міністерств тощо), із якими працював, були під рукою. Я створював текст до рубрики «Серйозно?», де розповідав про те, як наші відчайдушні люди борються в інформаційному полі, створюючи цікаві меми, карикатури або ж відео, і в такий спосіб підтримують дух нації. Невипадково в подкасті сказав: «Тішуся, що наш народ не впадає у відчай, а намагається ще й жартувати в цей час». Власне ідея в мене зародилася давно. Хотілося вже, нарешті, викласти думки на папір. Опісля відчув полегшення, адже мовчання для мене як для журналіста — злочин. Важливо: у подкасті зі мною працював однокурсник Михайло. Це цікаво, як на мене, адже потрібно скеровувати до діалогу, стежити за процесом у цілому, що імпонує. Завжди намагаюся бути на голову вищим за себе».

Через тиждень дискусій, складання сценарію наша група вже записувала перший випуск. Було трохи незвично, оскільки робили все на парі в гугл-міті. Але досвід однозначно цікавий!

А ось як побачив робочий процес співведучий Мирослава М.Коштура: «Ми вже мали подібну практику з радіо. Сценарій розробляли доволі швидко, але через часті зміни та пропозиції наш запис розтягнувся на тиждень.

Найважчим було обрати назву для подкасту — лунало чимало пропозицій. Урешті-решт, зупинилися на «Голосах УжНУ». У день запису ми готувалися, розробляли артикуляційний апарат понад 40 хвилин. Таки записали перший довгоочікуваний випуск із двох дисциплін одразу».

Як би не було важко, ми все ж маємо продовжувати виконувати нашу роботу — навчатися та допомагати, за можливості, усій країні. Здобуваймо знання, удосконалюймо навички та вірмо в ЗСУ. Ми переможемо!

Марія БОНДАРЕНКО,
студентка відділення журналістики.

У жорнах часу

23 квітня — Всеукраїнський день психолога

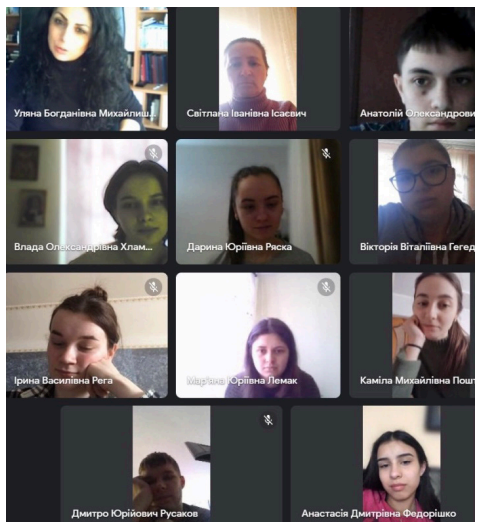

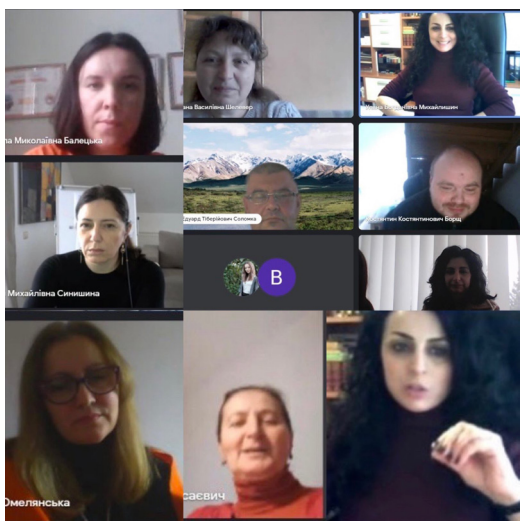

Допомогти собі, іншим і притому навчатися в умовах війни... Це — про юних психологів УжНУ. Вони здобувають знання, займаються волонтерством та у важкий час підтримують себе самі.

Альбіна Мотильчак, студентка 4 курсу, зазначає: «З одного боку, дистанційне навчання допомагає зануритися хоч трішки в звичне, ще довоєнне, життя. Певною мірою те, що ми знаємо про завтрашні пари, дає нам бодай деяку визначеність на прийдешній день, дещо знижує рівень тривоги, який виникає через загальну невизначеність».

Заняття й підготовка до них займають у здобувачів фаху до 10 годин щодня, не беручи до уваги моніторинг новин, гортання стрічки в соціальних мережах. Студентів-психологів активно підтримують викладачі. «Педагоги завжди цікавляться, як ми себе почуваємо, підбадьорюють, за потреби готові надати психологічну допомогу. Спілкування з наставниками, одногрупниками для мене зараз, як ніколи раніше, дуже важливе», — додає Альбіна.

Четвертокурсниця Ангеліна Щубелка мовить: «Якщо відверто, спочатку було важко усвідомити, як під час війни в країні можна вчитися, коли домінує апатичний стан, на душі постійна тривога. Але після першого тижня стало зрозуміло, що так легше... Освітній процес потрібно продовжувати, адже кваліфіковані спеціалісти-психологи нині вкрай потрібні нашій країні, аби якомога швидше повернутися до нормального життя».

З одного боку, для деяких юнаків і дівчат навчання в сьогоднішніх умовах є випробуванням. Адже важко зосередитися на лекції, коли виникають думки: «Десь я можу бути корисніше/корисніше». Викликає роздратування й сигнал повітряної тривоги. Іноді не хочеться навіть готуватися до практичних занять. Виникає відчуття апатії. Андріана Шимко, теж четвертокурсниця, зауважує: їй допомагає зняти психологічну втому волонтерство, хоч і жалкує, що при цьому іноді доводиться втрачати бали через відсутність на парах.

Утім, стан тривожності й хвилювань — нормально для воєнного часу. Невипадково третьокурсниця Єлизавета Кокіш-Мельник зазначає: «Навчання допомагає відволікатися від стану в державі. Покращується настрій, відчувається рух життя. До прикладу, під час двотижневих канікул у мене була повна апатія й монотонність. Складалося відчуття, ніби цей період ніколи не закінчиться. Спілкування під час занять допомагає розвантажуватися. Відчуваю підтримку, усвідомлення того, що не сама. Щоправда, коли читаю новини й розумію: близькі люди, які зараз не зі мною, а в небезпеці, — емоції переповнюють; і доволі важко концентруватися на навчанні».

Усе ж саме за допомогою освітнього процесу здобувачі фаху й відволікаються від гірких реалій. А наставники всіляко підтримують своїх студентів. Третьокурсниця Діана Шігімага говорить: «Сьогодні дистанційне навчання є чудовою можливістю продовжувати вчитися в умовах війни. Керівництво кафедри, викладачі максимально намагаються компенсувати відсутність живого спілкування: дають змогу бути на конференціях, де порушуємо значущі теми, долучатися до онлайн-зустрічей із представниками різних галузей. І загалом наставники приділяють час тому, щоб обговорити наш стан у зв'язку з подіями. Студента розглядають не тільки як учасника навчального процесу, а передусім як особистість, котра має свої переживання, — це дозволяє відчути підтримку, мотивує до навчання та закріплює віру в те, що невдовзі всім дружним колективом кафедри психології відсвяткуємо День перемоги!»

Педагоги ж підбирають різні ефективні форми співпраці зі студентами. Світлана Ісаєвич, старша викладачка, розповідає: «Допомагаємо по-різному. Скажімо, я, крім власне безпосереднього залучення вихованців до навчального процесу, через діяльність у Громадській спілці «Національна психологічна асоціація», членкинею якої є. Або ж на факультеті функціонує Психологічний кабінет, який слугує навчально-методичною та матеріально-технічною базою психологічної підтримки й супроводу процесу професійної підготовки студентів».

Головне для кафедри психології (зважаючи на обставини) — реалізація принципу опори на позитив, створення атмосфери сприятливого психологічного клімату, оптимізму, віри в Перемогу. Так і буде, тому що в нас — найкраща молодь! Вона красива й талановита, мотивована й сильна духом, патріотично заряджена, сповнена віри в майбутнє. Молодь, котра усвідомлює свою місію, бажає працювати для рідної країни, змінювати її. Прагнемо миру, тому працюємо сповна — заради нашого факультету, університету та країни. Навчання продовжується. Життя триває! Головне — разом дійти до перемоги.

Слава Україні!

Насамкінець хочу привітати всіх психологів із професійним всеукраїнським днем. Зиґмунд Фройд якось зазначив, що «мета зробити людину щасливою не входила в намір створення світу». Якщо навіть так, то психологи допомагають нести нелегку нішу й цього сьогодення.

Уляна МИХАЙЛИШИН,
завідувачка кафедри психології, професорка.

Не казати: «Не плач, не сумуй, тримайся в руках»...

Як допомогти пережити втрату під час війни

Війна впливає на всіх громадян: тих, хто залишається під обстрілами, вимушено переїхав, утратив рідну людину чи навіть перебуває у відносній безпеці, але боїться сирени, не може витримати кількість негативних новин... Як пережити весь спектр емоцій під час бойових дій та залишатися психічно здоровим — у розмові з доценткою кафедри психології, кандидаткою психологічних наук Вікторією Синишиною.

— Як війна впливає на психіку?

— При травмах людина втрачає віру в справедливий безпечний світ і в себе. Є травми з великої букви і з малої. Війна — травма з великої букви, бо є загроза власному життю, родичів, друзів, знайомих, це мультимодальна подія. Багато переселенців, до прикладу, у перші два дні війни мали шок, тобто психіка не могла одразу усвідомити різке покидання домівки, утрату близьких. У таких випадках людина охороняє себе станом шоку. На травми психіка завжди реагує так: або бий, або біжи, або завмри. Бити цивільні не можуть, бо ми не є військовими. Тому біжимо або завмираємо. Але розумієте, наприклад, мишка, яку кішка загнала в куток, не може перебувати в стані шоку дуже довго. Тому для психіки потрібно почати опрацьовувати травматичну подію. Одразу зробити це неможливо, бо ввімкнена симпатична система: виникає тривога, страх, підвищується тиск, кінцівки холоднішають, пітніють.

— У чому полягає перша психологічна допомога?

— Насамперед — створити певний наратив, що це існувало і є в житті. Не потрібно казати, що у вас справи, як і раніше, що все буде добре...

— Як подолати важку травму: втрату рідних, домівки?..

— Якщо загинули близькі, родичі, розбомбили будинок, слід сказати правду. Завдання психолога — бути відвертим, допомогти прийняти ситуацію, до якої неможливо підготуватися ніколи. Тобто вже не буде так, як раніше. І якщо ігнорувати, заперечувати, щось видумувати, казати неправду, травма та подія просто капсулюються. Відповідно капсульовані емоції, думки про травму, що цього не могло бути, здатні викликати посттравматичний стресовий розлад. Це вже не гострий стрес, не психологічні утруднення, а психіатричний діагноз, який потребує медикаментозного лікування й глибокої психотерапії. Людина з важкою військовою травмою ладна впоратися й сама, але тільки якщо має ресурс, досвід, що дає надію: можна все подолати. Якщо вже траплявся конструктивний досвід, коли особистість виходила з подібних ситуацій, має алгоритм, як діяти: хто допоможе, як використовувати різні ресурси... Впливають і такі властивості: характер, темперамент, стресостійкість. Флегматики та сангвініки значно легше опрацьовують травму, на відміну від холериків і меланхоліків. Якщо характер вольовий, із яскравими цінностями, орієнтирами, життєстверджувальними установками, звичайно, це допоможе подолати стрес. Але вони є не в усіх людей.

— Як допомогти постраждалому не капсулювати травматичні емоції?

— Потрібні заходи загальнолюдської підтримки, забезпечення атмосфери безпеки, можливість задоволення всіх фізичних потреб: їжа, медикаменти, дах над головою. Допомогти поновити, відтворити контакт із членами сім'ї, пояснити, де можна купити продукти, знайти інформаційні бюро для переселенців. Навіть банальне поняття, де помити голову. Уявіть собі, коли людина перебуває в спортивному залі чи в школі, немає душу... Про це інформують волонтери. І задоволення такої потреби — уже перша психологічна допомога. Звичайно, вона відрізняється від професійної, яка охоплює різні методики для визначення страхів, техніки роботи з підсвідомістю, коли емоції глибоко подавлені. Насамперед потрібно вислухати людину, дати поплакати, не перебивати, не казати: «Не плач, не сумуй, тримайся в руках». Обов'язково слід переконати в безпеці, повернути до реальності. Тут і зараз немає смерті, вибухів, у зоні бойових дій небезпечно. Дуже часто переселенці відчувають провину, страх, що зробили неправильно. Там про нас піклується армія, а тут потрібно дбати про дітей, людей похилого віку.

— Які методики порадите для зняття стресу?

— Дихальні практики, що знімають тривогу. На рахунок три робиться вдих, на п'ять — затримка дихання, сім — довгий видих. Перша допомога полягає в тому, що я є й можу допомогти, до мене можна звернутися в будь-який момент. Але варто пам'ятати, що не потрібно насилу пропонувати допомогу.

— Як зменшити рівень тривожності?

— Не потрібно постійно переглядати новини. Рівень тривоги під час війни постійно зростає. Активується симпатична нервова система, підвищується серцебиття, посилюється перистальтика кишківника, потовиділення, тремтіння рук, холод у кінцівках. Захисна реакція — читання новин. Нам здається, що ми контролюємо ситуацію й це заспокоює. Постійний перегляд інформації спровокує компульсивну дію. Як тільки починаєш відчувати тривогу — одразу заходиш у ЗМІ. І мозок починає хотіти робити такі дії, думає: я володію інформацією, отже, у безпеці. Але компульсія запускає коло: у мене є тривога — я зменшую її телевізором — від цього знову запускається тривога. Потрібно дозувати перегляд новин. Не більше 5-10 хвилин на годину, читати за чергою із кимось, обмінюватися інформацією. Можна виконувати й експозицію до тривоги — навмисно витримувати тривогу та збільшувати проміжок часу між відчуттями.

Ольга БРАЙЛЯН,
магістерка журналістики.

Хлопець із книжок, котрий за власною шкалою визначав «праведних» та «грішних»

Усього 32! Стільки років було Святославу Сойку, коли познайомився зі смертю. Розвідувальник (що не дивно, бо все життя любив пригоди), політолог (здобув відповідну спеціальність в УжНУ в 2012 році), альпініст, служив у Французькому іноземному легіоні, любив книжки, життя, та найдужче у світі — рідну землю!

Святослав — корінний закарпатець. Без сумніву, пишався цим. Мабуть, тому так полюбляв гори. Карпатська кров дала про себе знати. Народився 24 січня 1990 року в місті над Ужем. Узагалі цифра «24» стала символічною для Героя. 24 лютого вже в обід повертався з-за кордону, аби записатися до лав добровольців. А 24 березня розвідник розвідувального взводу піхотного батальйону загинув у Запорізькій області, виконуючи свій обов'язок.

Усамітнення біля каміна з книжкою було улюбленим заняттям. Крім підкорення гір, звісно.

Дуже любив англійського письменника Джона Толкіна, фундатора високого фентезі, що теж символічно. Бо ж за іронією долі, нашого воїна вбили орки.

Останні роки Святослав працював у Франції. А ще їздив на навчання альпіністів. Близька подруга Надія Ваць згадує: «Чому повернувся? Гадаю, не мав думок не повертатися. Надто сильно поважав свободу. Любив цю країну. Хоч у перший день війни був за кордоном і мав усі можливості залишитися там. Планував розпочинати в Україні власну справу. BratMountains — агентство екскурсій — його творіння. Коли повернувся з Франції, сказав: «Я там працював, зараз потрібно відпочивати». Насправді трудився вдома, аби запустити щось своє. Хотів спорудити будинок, у якому відвів би окремий гектар для собак. Любив свободу та гори. Святослава дратувало, що в наших легенях планети багато сміття. На його похороні сказали: у житті стається горе, щоб ми всі ставали кращими, а йому не треба було. Він прекрасний! Мав чарівну усмішку. Трудолюбивий. Запам'ятається мужнім хлопцем із книжок — це заворожувало.

Пив воду тільки зі скляних пляшок, бо вважав, що так смачніше. Улюблена страва — часниковий суп. Аби зігрітися, казав: то ліки від усіх хвороб. Максимально пунктуальний. Приходив завчасно на події чи зустрічі, чого не скажеш про мене, але Святослав терпляче ставився до подібного. Тільки поділяв таких людей за авторською шкалою: «праведники» — хто прийшов вчасно; «грішники» — ті, котрі спізнилися. У Грузії запускав справу з хостелами, але завадив карантин. Згодом почав інший стартап. Ніколи не здавався. Залишався вірним товаришем і другом. Кажуть, герої стають янголами. Упевнена, він нас охоронятиме!»

Юнак, безперечно, залишав світлий слід на всіх фронтах діяльності, бо ж оптимістів люблять усі. Як описує Маріанна Колодій, старша викладачка кафедри політології і державного управління УжНУ, Святослав не був першим чи останнім, натомість самодостатнім. Хоч юнак закінчив УжНУ ще в 2012 році, наставниця чітко пригадує учня: «Мені, гадаю, як й іншим викладачам та його однокурсникам, Святослав запам'ятався передусім позитивним ставленням до людей. І радощі, і труднощі студентського життя завжди долав доброзичливо, з усмішкою. Відкритий до нового, до людей, чуйний хлопець, котрий любив музику Боба Ділана... Під час навчання цікавився переважно філософією політики. На одному із занять ми обговорювали ознаки масової людини й масового суспільства. Святослав обстоював позицію протистояння людини натовпу та тоталітарній системі... Дуже боляче усвідомлювати, що загинув. Загинув звитяжно, як воїн, боронячи Батьківщину, але загинув. Ми не повинні бачити могили наших дітей, це — найтрагічніший порядок речей у світі. Співчуваю рідним і близьким. Хай його душа літає легко та високо...»

Святослав — той, чиє тільки ім'я навіює славу і свято! Чи не забагато збігів?! Справді Герой. У його ймення чітко прочитується «слава». А вона неодмінно є. Слава Герою!

Тетяна ЛЕСЮК,
«Погляд».

Як заспокоїти нерви в добу лихоліття

Через постійні погані новини ми часто відчуваємо тотальний стрес, утому, виснаження чи просто блукаємо в думках. Зараз усі емоції — від страху до ненависті — є абсолютно нормальною реакцією на ненормальні події, які переживаємо разом. Заспокоїти себе непросто, але потрібно, адже маємо розуміти: тривога нічого не вирішить, тільки зробить нам гірше. Я підібрала декілька порад, які можуть допомогти зняти стрес.

Правило 30 хвилин. На жаль, багато хто з нас не здатен відірватися від телефона чи телевізора через постійне бажання стежити за новинами. Від цього стаємо ще більше занепокоєними. Я привчила себе до правила 30 хвилин. Тобто ввечері, коли вам зручно, викроюйте на перегляд новин пів години. Не більше.

Режим дня та сон. Зважайте на сон, бо він важливий для організму. Займайтеся домашніми справами. Може звучати безглуздо, але прибирання квартири, душ, кулінарія дають почуття контролю над своїм життям.

Випийте чаю на травах. Так, звичайний трав'яний чай також заспокоює нерви. Найкраще готувати з вербини, яка, крім зняття тривожності, покращує травлення й має антимікробні властивості. А якщо відчуваєте проблеми зі сном — допоможе звичайна ромашка лікарська.

Робіть те, чого прагне душа. Якщо до цього відкладали улюблені справи, то саме час повернутися до них. Адже нічого не може принести більше задоволення, ніж хобі чи робота. Ми не знаємо дати закінчення воєнних дій, тому беріть себе в руки та починайте працювати над собою вже.

***

Студенти УжНУ розповіли, як відволікаються й не впадають у відчай у такі важкі часи.

«Я намагаюся більше часу гуляти й спілкуватися з рідними. Також у мене з'явилося нове захоплення — спорт. Досі його не любила, але тепер допомагає дистанціюватися від поганих думок. А ще після довгих роздумів таки купила хом'ячка, щоб мене радував», — поділилася міркуваннями Марія Бондаренко, студентка 2 курсу філологічного факультету.

«Відволіктися допомагають різні справи: готування їжі, читання книжок, перегляд фільмів. Ба навіть дистанційне навчання: сидиш на парах, обговорюєш різні теми, спілкуєшся», — зазначила Яна Грига, четвертокурсниця економічного факультету.

«Було важко. Навіть якщо я щось робила, то все одно в голові залишалися тривожні думки. Отож почала практикувати медитацію. Раджу її всім, хто хоче зберегти емоційне здоров'я», — запевнила Марія Мадяр, студентка 2 курсу юридичного факультету.

Пам'ятайте, що ви не допоможете іншим, якщо не попіклуєтеся насамперед про себе й зокрема своє здоров'я. Вірмо у власні сили та перемогу України!

Віталіна ЧУЛЕЙ,
студентка
відділення журналістики.

Вічна пам'ять Герою!

Ще одна сумна звістка сповила сумом ужнівців — смерть випускника спеціальності «Плодоовочівництво і виноградарство» біологічного факультету Андрія Заяця. Закінчив навчання у 2008 році. Народився 6 червня 1986 р. Мав 35 літ, проживав в Ужгороді та Кам'яниці. Служив добровольцем в АТО, а на другий день повномасштабної війни росії проти України вже захищав нашу державу на передовій. Загинув під мінометним обстрілом на Луганщині.

Яким запам'ятаємо Андрія? Згадує завідувач кафедри Віталій Симочко: «Знаєте, із 20-річного досвіду роботи з молоддю можу чітко констатувати, що більшість майбутніх героїв є абсолютно простими та неяскравими студентами. Скромність, небажання бути на головних ролях у товаристві, відсутність хворобливих амбіцій лідера — напевно, ці критерії найвлучніше характеризують тих, хто в подальшому житті дійсно здатний на героїчні вчинки. Такі особистості стараються якомога менше привертати увагу до себе. Це не означає, що ніяк не виявляють здібностей. Просто залишаються, як правило, безкорисливими, не йдуть «по трупах» для втілення власних амбітних планів, надзвичайно добрі до тих, хто поруч. Крім того, гадаю, майбутні герої — не та верства студентів, котра намагається себе виявити будь-якою ціною й реалізуватися вже в молодому віці. Більшість із таких не здатні до самопожертви заради інших, оскільки в них «я» — у центрі світогляду. Саме звичайним хлопцем запам'ятався Андрій. Не особливо захоплений навчанням студент, спокійний, мовчазний та флегматичний. Навіть у випадках, коли отримував «наганяй» від педагогів. Ніколи не виявляв агресії чи негативних емоцій. Завжди усміхнений, мав добрі стосунки абсолютно з усіма студентами, однак ніколи не був у центрі уваги. Важко втрачати близьких та рідних, незалежно від того, як вони закінчують своє життя. У сотню разів важче тоді, коли гинуть молоді люди, які повинні жити, виховувати дітей та радіти сьогоденню. Натомість такі Герої без вагань кладуть своє життя на жертовний олтар війни за свободу й незалежність Батьківщини. Це і є справжні Герої... Прості, мужні та безкорисливі».

Кароліна Шейдик, доцентка цієї ж кафедри та однокурсниця, котра сиділа з Андрієм за однією партою, додає: «Пам'ятаю його з першого дня навчання. Наші аудиторії знаходилися в Ботанічному саду УжНУ. Оскільки спізнилася на пару, вільне місце було тільки на першій парті. Там уже сидів Андрій. Відтоді й ділили спільну парту всі чотири роки. Він був світлим, добрим, флегматичним, не чула від нього жодного негативу. Мав певні проблеми з викладачами, але зберігав спокій. Пам'ятаю його веснянки та волосся рудого кольору. Ходив на пари з усмішкою. У нього кумедне прізвище, яке й стало прізвиськом: кликали «Заєць». Часто над ним жартували, але він ніколи не ображався».

Співчуваємо рідним та друзям, нехай спочиває з миром. Слава Герою!

Тетяна ЛЕСЮК,
«Погляд».

На факультеті міжнародних економічних відносин УжНУ планують створити американсько-канадський консультативний центр для переселенців. З ініціативи деканату працівники інформуватимуть переміщених осіб щодо розвитку малого бізнесу та підприємництва. Ідею реалізують за сприяння друга декана Миколи Палінчака — вихідця з Ужгорода Сергія Можнєвського, який допоможе з оснащенням центру сучасними засобами технічного забезпечення. Кошти вилучать із продажу скульптури С.Можнєвського «Ехо». До акції збору долучилися канадці на чолі з Джой Баретт. Раніше меценат уже дарував своє творіння «Мислитель», яке оздоблює вхід на ФМЕВ. Дякуємо за підтримку!

Маленьке об'єднання великих сердець

Волонтеріат УжНУ вже звучить «на правах» громадської організації

Гілки волонтерського плюща вже четвертий рік поспіль горнуться до альма-матер так, аби кожен листочок доброї справи мав доступ до світла ідей та прохолоди можливостей у гарячу пору суспільних викликів. Ужнівці геть не з тих, хто чекає, коли стихне злива — натомість уміють танцювати під дощем: економічної нестабільності, карантину, війни… Ноги чимдуж пускаються в танок, адже серце нестримно калатає від бажання рятувати інших. Даруйте за ліричний відступ, однак і він — лише крапля в морі захоплення від того, що робить Волонтеріат УжНУ, який 1 квітня набув статусу громадської організації. Це означає: тепер пишатимемося волонтерським серцем альма-матер іще більше. «Як мінімум, маємо право видавати посвідчення волонтера безпосередньо; як максимум — брати участь у міжнародних конкурсах, грантових проєктах, офіційно збирати кошти на потреби ЗСУ, вимушених переселенців. Відкрили власні рахунки. У нас є бухгалтер…» — розтлумачує коротко нові повноваження об'єднання Крістіна Товт, помічник ректора, член Волонтеріату.

Коворкінг-центр та науковці війни: історія перша

Зібрала волю в кулак, а всі емоції в шматок порфіру новостворена громадська організація одразу. Ніколи було радіти статусові, адже струни, які натягнула війна, вимагали гри рішучих дій. Поруч — багато переселенців, котрі потребують допомоги. Їх у гуртожитках проживає близько 2000. Є й науковці, студенти, а їм необхідне робоче місце. Наукова бібліотека УжНУ миттєво відчинила двері своїх відділів тим, хто був змушений тікати від війни.

Тетяна Бахур, доцентка кафедри паразитології та фармакології Білоцерківського національного аграрного університету, приходить до читальної зали, аби підготуватися до занять. «Ось зараз готую лекцію, доробляю презентацію. Через 40 хвилин розпочну пару в зумі для моїх студентів, котрі проживають фактично на всій території України», — мовить педагог. А від згадки про молодь, котру навчає, поволі виступають сльози. І враз обпікають щоки спогадами про той день, що зупинив поділ на дні тижня й дати. Літочислення перейшло на стиль: «Війна. День «-ий». Т.Бахур приїхала на Закарпаття із сім'єю, зокрема з дворічною дитиною. «О 5-ій ранку, почувши два дуже потужні вибухи, від яких стіни та скло почали «ходити», ми зрозуміли: щось трапилося. Моментально зібрали дітей, кішку, прихопили перше, що знайшлося під руками, і пішли вниз. У Білій Церкві проживаємо в гуртожитку квартирного типу. А поряд із нами — і багато студентів-іноземців. Ми спостерігали, як їх готують до евакуації. Тоді ж і самі виїхали», — додає колега. Радіє можливості мати простір для роботи, доступ до Wi-Fi та відчувати по-справжньому сімейну турботу тутешніх бібліотечних працівників.

Водночас, приміром, читальний зал може вмістити 120 осіб. А персональних комп'ютерів для всіх не вистачає. Тож перший проєкт, який подала ГО «Волонтеріат УжНУ», — створення коворкінг-центру для переселенців. Якщо ініціатива виграє, то відразу ж придбають 30 ПК, інші багатофункційні пристрої й навушники, запевнила К.Товт. І додала: «Це дасть змогу студентам, котрі вимушено перебувають в Ужгороді, продовжувати онлайн-навчання у своїх університетах або ж здобувати знання в нас за внутрішньою мобільністю. Науковці зможуть читати лекції, просто працювати в нашій книгозбірні. Вони й зараз це роблять, проте обмежені в кількості робочих місць». Тож запропонований проєкт украй потрібен. І його реалізації чекають уже.

На фронті коробок та сіток: історія друга

Як знаємо, із першого дня війни Волонтеріат своїми силами збирає допомогу для вимушених переселенців, потрібні речі для Збройних сил, різних формувань тероборони. Крім того, упаковує гуманітарні вантажі до інших міст України. Щонайменше відправляють одну машину щоденно. А іноді й зо 3-5 таких автівок вирушають до Ірпеня, Харкова, Бучі, Гостомеля… «Єдине, на чому акцентуємо, — перевірка адресата, котрому надсилаємо відповідну поміч. Максимально уточнюємо контакти людини, співпрацюємо з надійними перевізниками, щоб уникнути майбутніх спекуляцій або того, що вантаж може бути не доставлений», — каже К.Товт.

Крім того, у ректораті постійно плетуть маскувальні сітки. Уже зробили понад пів сотні. Є запити, тому на них відгукуються й далі, за словами директора Центру сталого розвитку УжНУ Ганни Мелеганич. «Багато людей долучається. І якщо ми спочатку орієнтувалися на одні принципи, як це робити, то нині вдосконалились! Виробили свої лайфхаки. Починали з рибальських сіток, тепер власноруч плетемо і їх. Якщо нитка не такого кольору, як потрібно, то ми її фарбуємо. Плетемо за запитами під конкретні розміри. Таким чином допомагаємо військовим: не лише закарпатським, а й загалом усім в Україні», — розповіла Г.Мелеганич.

Важливо: долучаються до волонтерства й переселенці. До прикладу, Тетяна Ярошевська, завідувачка бібліотеки Київського університету права Національної академії наук України, котра поділилася своєю історією війни: «До 5 березня з донькою залишалися в Києві. А коли стало вибухати поруч із будинками (це вже були не удари ракет, а артилерії), ми вирішили їхати. Із нашим ректором. Він вивіз нас разом зі співробітницею та її маленькою дитиною. Їхали важко. Більше ніж 2 доби. 7 березня були вже тут. Восьмого, дякувати Богу, улаштувалися на квартиру теж завдяки добрим колегам з Ужгородського національного університету. Відтоді тут. Наступного дня пішли шукати собі роботу. Куди підемо? До університету, звичайно ж! Прийшли, побачили, що тут плетуть сітки, — і стали частиною цієї чудової команди».

«Ця чудова команда»…

Головні три слова пропонованої публікації. Ідеться про звичайне, невеличке об'єднання викладачів, аспірантів, студентів, співробітників та випускників УжНУ, усередині котрих б'ються великі серця, готові й далі своїми ритмічними скороченнями забезпечувати кровообіг волонтерства в різні напрямки суспільної необхідності.

До слова, неабияк сприяють гуманітарною допомогою нашому університетові партнерські виші, фонди з-за кордону, а також викладачі, студенти, котрі перебувають за межами України.

Нині в душі кожного — надто чутливі струни, які розстроюються навіть від найменшого протягу сумніву, суму й болючих новин. Та ми терпеливо налаштовуємо будні на нові лади — перемоги. Головний же інструмент цього процесу — єднання, що відважно демонструє й наш Волонтеріат!

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

Оновилося зелене життя університету

Попереду на альма-матер чекає ще суботник, але доти техпрацівники «спіймали» сприятливий клімат, аби оновити насадження обабіч УжНУ. Не всі зелені мешканці вдало перезимували холодну пору; тому працівники, як зазвичай кожної весняної пори, порались на території. Висадили біля доріжки, що веде від зупинки до вишу, декоративні кущі. А біля центрального корпусу «поселили» гортензії, троянди, гібіскус, туї. Саджанці привезли з Ботанічного саду нашого вишу. Висадили майже 100 маленьких зелених жителів.

Усе відбувається злагоджено. Напередодні фахове око робить висновок, де яким деревам буде комфортно; працівники нашого ЗВО інформують, що саме необхідно для висадки. Трудівники розповідали: торік заклали сакури й вишні, але фруктові дерева — рідкість, до того ж ними опікуються садівники.

Тетяна ЛЕСЮК,
«Погляд».

Навчання поміж повідомленнями від чоловіка й батька з фронту, із дитиною на руках та мотивацією до саморозвитку

…Згадую 2018 рік. Нові місто, люди, емоції…

Тоді я й познайомилася із талановитою одногрупницею Діаною Магоч (сьогодні вже Шух). Її погляд випромінював дорослість, упевненість у собі. Відверто, такі люди притягують. Ще вона, тепер уже мама (!), мала досвід роботи у сфері журналістики, а я до вступу на філологічний факультет навіть статей не писала, тому було цікаво спілкуватися з дівчиною. Її поради виявилися цінними. Невдовзі Д.Магоч перейшла на заочну форму навчання.

Нині Діана розповідає, як починала медійну діяльність та як змінилося життя відтоді…

«У журналістику в п'ятнадцять років привів мій уже теперішній чоловік. Він познайомив із кількома місцевими медійниками, пояснив деякі нюанси роботи та порадив, кого саме з колег можна почитати, щоб краще зрозуміти тонкощі створення різножанрових матеріалів. А далі моя комунікабельність допомагає шукати контакти, розширювати коло знайомих та безпосередньо просити порад у старших. Я розумію: нічого не зміниться від того, що сидітиму на місці, боятимуся до когось звернутися чи постукати в нові двері. Лише невтомною працею, упевненістю в собі та наполегливістю зможу досягти результату. Не скажу, що мене геть не турбувало, як поєднуватиму журналістику, навчання й материнство. Звісно, було страшно. Звісно, я дещо випала із цього нескінченного новинного потоку, у якому жила кілька років. Та в моєму випадку все відбувалося поступово. Спершу поєднувала навчання в школі й медіадіяльність, тому в університеті важко не було. Тим паче, що я після першого курсу «стаціонару» обрала заочне відділення, адже переконана, що журналістику краще вивчати «в полі», — зазначила Діана.

А ось вагітність і роботу поєднувати важче, за словами студентки. Тоді працювала на телебаченні. Самопочуття коливалося від найгіршого до найкращого, а сюжети й «бліци» потрібно було знімати щодня. Навчання ж і материнство разом давалися легше. «По-перше, дитина все ж колись засне й кілька годин на підготовку є. По-друге, не припиню дякувати викладачам за їхнє розуміння та підтримку (мої електронні листи з готовими завданнями близько четвертої години ранку ще ж потрібно витримати!). Розумію, що це просто збіг обставин, але дистанційне навчання лише посприяло в симбіозі малюка й іспитів. Моя донька в мене на руках і іспити складала, і показувала викладачам у камеру свої іграшки, і спала під час лекцій. Тут теж удячна наставникам, бо жоден із них навіть не натякнув, що дитина заважає їхній роботі», — додає Д.Шух.

Щоправда, кар'єру Діані довелося трохи поставити на паузу, адже «замало годин виявилося в добі». Утім, продовжує стежити за роботою колег, намагається не втрачати з ними контакт, проходить різні онлайн-курси, дивиться лекції, читає літературу… Діє за принципом: якщо вже випала нагода навчатися, то потрібно нею користатися! Притому додає: «Ніколи не орієнтувалася на якусь «відомість». У моєму розумінні успіх — змога знайти себе в професії, реалізуватися та відчувати щастя від щоденної роботи. Я живу журналістикою й навіть боюся подумати, що було б у моєму житті замість медіа. Просто вдячна долі! Іноді не все йде за планом, але так навіть краще».

Натхненням для Діани є віра в неї від родини, уміння разом тішитись успіхами. Якщо батьки ще на початку скептично ставилися до майбутньої професії, то тепер пишаються донькою. А чоловік — найбільша опора. Ніколи не сумнівається в дружині. Трапляються моменти, коли не вистачає духу для якоїсь ідеї — тоді саме коханий переконує не зупинятися та завершувати розпочате. «Боюся не виправдати підтримку. Напевно, цей страх змушує рухатися лише вперед», — зізнається здобувачка фаху.

Щодо планів майбутньої реалізації, то насамперед Д.Шух хоче закінчити університет та вийти з декрету, щоб розв'язати собі руки. А далі буде видно. Запалу та енергії для роботи набралася вдосталь. Ідей у голові та блокноті теж вистачає! Не любить собі ставити обмеження в часі, території, у чому завгодно. Уважає: нехай буде так, як визначено десь угорі. Готова невтомно працювати, адже відчуває від цього лише насолоду.

Щоправда, нині творчі поривання значною мірою перекреслила війна, яка, зрештою, змінила кожного з нас, постукала в двері домівок українців. «Зачепила й мою родину, адже чоловік і тато боронять Україну на фронті. Мій, материнський, відлік часу «сон—їжа—прогулянка—сон—їжа—прогулянка—їжа—сон» змінився тепер на періоди між повідомленнями від найдорожчих чоловіків. Жити в страхові, напруженні та очікуванні важко, проте такі реалії. Думки про війну заважають концентруватися на навчанні. Неможливо повноцінно думати про конспекти, коли знаєш, що за якихось 600—900 км масово гинули й продовжують гинути люди. Та все ж університетські заняття дещо відволікають від цього нескінченного потоку новин із фронту. Упіймала себе на думці, що найголовніші бажання тепер: здорові, живі всі рідні та близькі, безпека дитини та ПЕРЕМОГА України. Я вірю у відбудову, у нову, сильну, квітучу й непереможну нашу державу», — говорить мама-студентка.

Притому думає про фах. Майбутнім журналістам бажає за жодних обставин не опускати рук. «Мені десятки разів відмовляли, зачиняли двері, але я стукала далі. Я б не була такою впевненою в собі, у мене б не зникли певні комплекси та страхи, якби все давалося легко. Відмови й поразки, однозначно, загартовують. Головне завдання — рухатися до мети. Повірте, її досягнення варте шляху з перепонами».

Отож якщо вам важко, то поверніться до цієї статті ще раз. Почитайте одкровення Діани, проаналізуйте її шлях успіху й оберіть свій! Рухайтеся до задуманого, стукайте в усі відчинені та зачинені двері!

Тетяна ГОЛЯК,
студентка відділення журналістики.

Швидко для швидких

Медійників учили надавати першу допомогу

Потреба реагувати тут і зараз із сучасними реаліями зросла як ніколи. Журналістам, котрі працюють у гарячих точках, знання з першої домедичної допомоги вкрай необхідні. Із цією метою працівники швидкої провели чотиригодинний тренінг на базі Ужгородської станції екстреної медичної допомоги. Учасниками стали й наші викладачки — Галина Шаповалова та Наталія Толочко, а також випускниці відділення журналістики альма-матер Тетяна Лешко, Євгенія Фанта, Олеся Колодій.

Подібне навчання лікарі тренінгового центру при Закарпатському територіальному центрі екстреної медичної допомоги проводять для різних організацій. Андрій Семедій та Едуард Горзов на манекенах демонстрували, як поводитися з постраждалими, зокрема, при кровотечах, переломах, отруєннях, опіках, панічних атаках та інших травмах, які можуть трапитися в умовах війни.

Олена Суханова, керівниця відділу зв'язків із громадськістю та пресою Закарпатського територіального центру екстреної медичної допомоги, наголосила, що саме для медійників такий захід організували вперше. А ще акцентувала: кожна людина повинна знати, як рятувати життя.

Тетяна ЛЕСЮК,
«Погляд».

«Менеджмент» із патріотичними віршами

Одного вечора брат, другокурсник факультету інформаційних технологій («Комп'ютерні науки»), «зібрав» нас із сестрою на кухні й став розповідати: «Знаєте, яка в нас була пара? Викладач наприкінці зачитував кілька своїх віршів». І коротко передав зміст. «Мені сподобалось. Заняття виявилось унікальним. Цікаво дізнатись, які хобі в педагога. Поезії зачепили, особливо ті, що написані про останні події в Україні», — зазначив Микола. Його одногрупник Ерік Тороні додав: «Це цікаво, а ще дозволяє мозку трішки відпочити в кінці заняття».

Власне доцент кафедри економіки і підприємництва економічного факультету Роман Завадяк, чия пара з «Менеджменту» сподобалася здобувачам фаху, мовив: «Вірші пишу давно, ще з 1999 року, коли йшов на весілля до друга. Знав, що доведеться сказати тост. За день до події й склав перші римовані рядки. Публіці сподобалося! Через три тижні — весілля в іншого друга. На вірш уже всі чекають. Написав. Із того часу й римую. Переважно на дні народження та весілля. Часто в жартівливій формі. Студентам зачитав поезії для розрядки. І щоб спільно осмислити події, які відбуваються в країні. Звірства окупанта в Бучі вилилися у вірш. Написав за дві години. Коли читав на парі, відчував гордість за ЗСУ, за волонтерів, за Україну в цілому, проймали почуття патріотизму й ненависті до ворогів».

Пропоную уривок із вірша, написаного 3 квітня:

Наш славний Київ —
нездоланний!
І кожен крок у орків марний!
Тому що Київ — не Москва!
Свобода в нас завжди жива!!!

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

«Чи змінила війна ваше життя?»

«Життя іде і все без корректур». Саме цей рядок із вірша Ліни Костенко звучить як ніколи актуально. Спираючись на пропоновану думку, першокурсники відділення журналістики, а саме Евеліна Чорій, Олександра Станко, Сергій Микович, Тетяна Стільник та Максим Пушкар, провели опитування серед студентів УжНУ. Дізнавалися, чи війна змінила життя тих, хто здобуває фах в альма-матер.

Охоплено 100 респондентів із факультетів в одній із соціальних мереж. Відповіді виявилися такими: 28 відсоткам було важко відповісти на поставлене запитання, 15 % проголосували за те, що події в країні не вплинули на їхнє життя, а 57 % погодилися: воєнна ситуація суттєво вплинула. Найпоширеніші тлумачення: страх за себе та близьких, розуміння хмарності майбутнього… Також опитані писали про те, що війна навчила їх цінувати життя й кожну мить із близькими людьми. Багато хто зі студентів знайшов себе у волонтерстві.

Кожен із нас переживає непрості часи по-своєму. Головне — не опускати рук та не впадати в паніку. Що б там не було, ми повинні продовжувати робити щось корисне, і хто чим зможе, наближати наш народ до перемоги. Хтось, боронячи державу на фронті, хтось — через волонтерство, хтось, підіймаючи економіку країни, а хтось — здобуваючи знання, аби допомагати відбудовувати Україну, творити її ще прекраснішою й сильнішою.

«Непричесані думки» Станіслава Єжи Леца

Польський письменник та поет, філігранний афорист, чиї фрази стали крилатими. Відомий також своєю політичною діяльністю. Після концентраційного табору, де пробув із 1941 до 1944 років, став партизаном та учасником Руху опору. Сьогодні короткі і влучні вислови С.Леца (1909—1966) актуальні як ніколи.

Коли я думав, що досягнув дна, знизу постукали.

Ах, якщо б ми могли бачити життя, а не ситуацію!

У людей уповільнені рефлекси: розуміють тільки наступні покоління.

Те, що він помер, ще не доводить, що він жив.

Безвихідним ми називаємо становище, вихід із якого нам не подобається.

Незнання закону не звільняє від відповідальності. Зате знання — запросто.

Іноді треба замовкнути, щоб тебе вислухали.

Будь більше альтруїстом — поважай егоїзм інших!

Насправді все не так, як насправді.

Апетит приходить під час їжі, але не йде під час голоду.

Воскресати можуть тільки мертві. Живим — важче.

Що ж тут дивного? Люди, шановані боги, із часом дійсно втрачають людські риси.

Боюся ангелів, вони добрі — погодяться бути й дияволами.

Ах, якщо б мати стільки слухачів, скільки тих, хто підслуховує!

Якби вдосконалилося мистецтво вести бесіду, знизилася б народжуваність.

Дитина народжує батьків.

Я не згоден із математикою. Уважаю, що сума нулів — страшна величина.

Більшість має певний світогляд, який визначено меншістю.

Набагато краще не вірити в людину, а бути впевненим у ній.

Усі великі трагедії мають кінець, але хто ж може висидіти до кінця?

Слабка пам'ять поколінь зберігає лише легенди.

Я провів день дуже плідно. Я жив.

На кожній гірській вершині ти опиняєшся над прірвою.

Буває, що не хочеться жити, але це ще не означає, що хочеться не жити.

Відніс дурість майстрові: «Не можна переробити на мудрість?» Майстер відповів: «Ще й залишиться».

Цінуй слово. Кожне може бути твоїм останнім.

Я сповнений оптимізму. Людство подолало закони моралі, чому б йому не подолати закони фізики?

«Я чув, що світ прекрасний», — сказав сліпий. «Здається», — відповів зрячий.

Час нерухомий, це ми рухаємося в ньому не туди.

Люди коли-небудь стануть братами й знову почнуть із Каїна та Авеля.

Підготувала Тетяна ЛЕСЮК
за джерелом:
slovadliadushi.com

У лавах інформаційного фронту

Сьогодні війна — це не лише гради, танки, бомби. Із нами воюють також інформаційно. В умовах воєнного стану мережею «Інтернет» почали активно ширитися фейки та маніпулятивні матеріали, які багатьох змушують вірити у відверто брехливі повідомлення. Такі матеріали — теж зброя агресора проти нашого народу. Як протидіяти псевдоновинам і захистити себе та рідних?

На поставлені вище запитання знають відповіді Вікторія Кенідра й Тетяна Лесюк. Дівчата — магістрантки відділення журналістики, котрі в межах дисципліни «Методика викладання медіаграмотності» під керівництвом викладачки Наталії Толочко створюють відеоролики. Студентки розповідають, із яких джерел потрібно черпати інформацію, аби не стати жертвою фейків, а також діляться лайфхаками, як викривати псевдоповідомлення. Переглянувши відео, можу зробити висновок: у пошуках інформації звертайтеся тільки до офіційних акаунтів державних структур, а це, зокрема, Міністерство оборони України, Генеральний штаб ЗСУ... Також відвідуйте офіційні сторінки політиків у соціальних мережах (усі вони із синьою «галочкою», що вказує на верифікованість).

Яка ідея та чому студентки створюють такі відеоролики, я розпитав Вікторію. Дівчина мовила: «Сьогодні в Інтернеті поширюють багато інформації. Люди ж не завжди вміють відрізняти, що правда, а що ні. В умовах воєнного стану фейки та маніпулятивні матеріали стають підґрунтям для дестабілізації ситуації в країні, зокрема й на Закарпатті. Отож у межах нашої дисципліни вирішили підготувати кілька відео, які хоч би трохи допоможуть орієнтуватися в медійному просторі, підкажуть, як не стати поміч-ником ворога на інформаційному фронті».

Відео публікують на сторінці кафедри «Журналістика УжНУ» у соціальній мережі «Facebook». Обов'язково дивіться, аналізуйте й запам'ятовуйте! Перемога вже близько. Слава Україні!

Мирослав ЛИСОВИЧ,
студент
відділення журналістики.

«У царині художнього слова»

Вийшов у світ бібліографічний покажчик праць Надії Ференц, кандидата філологічних наук, доцента кафедри української літератури УжНУ. У цьому виданні міститься аналіз доробків письменників нашого краю від фундаторів до сучасників. Надія Станіславівна — літературний критик, літературознавець, член Національної спілки письменників України — натхненно досліджувала літературні процеси на рідній землі. Діяльність науковиці направду визнана: Н.Ференц нагороджена обласною літературною премією ім. Ф.Потушняка та Всеукраїнською премією ім. Зореслава. Укладачі покажчика презентують загалу плоди літературної роботи за період із 1965 до 2021 рр. Зокрема, представлено літературу про життя, наукову, педагогічну, громадську діяльність дослідниці. Покажчик складається з восьми розділів, містить фотоархів, фрагменти книжок з автографами видатних письменників Закарпаття з особистої бібліотеки доцента. Видання налічує 171 сторінку.

Над книжкою працювали: провідний фахівець, старший викладач кафедри української літератури О.Чижмар; провідний бібліограф та бібліограф Наукової бібліотеки альма-матер О.Бряник й О.Хаван.

До слова, цього місяця Надія Ференц зустріла день народження. Тож щиро вітаємо іменинницю зі святом. Нехай кожен день буде прожитий неповторно, благодатно, з усіма гараздами, які посилає Бог. Мирного неба, міцного здоров'я, натхненних праць!

Тетяна ЛЕСЮК,
«Погляд».

Учені допомагають ученим

Українсько-угорський науково-навчальний інститут, керівництво вишу та вчені з Харкова, Києва, Чернігова, котрі тимчасово знайшли прихисток в альма-матер, спільно зініціювали круглий стіл «Війна в Україні: вчені допомагають вченим». Обговорювали навчальний процес, міжнародні проєкти, загалом нагальні питання. Зокрема, директор УУННІ Олександр Шпеник запропонував колегам варіанти співпраці, ураховуючи можливості свого підрозділу.

Нині в нашому місті перебуває майже півтори сотні науково-педагогічних працівників з усієї України. Із них понад 30 — із «Чернігівської політехніки» (проживають у студмістечку). Викладачі теж забезпечують звідси навчальний процес онлайн для своїх здобувачів фаху, як ось доцент Анатолій Сатюков із Чернігова, зазначивши: «Хочу повернутися додому, а згодом приїхати до вас іще раз, проте вже не в статусі переселенця».

Один із найактивніших ініціаторів зустрічі, Роберт Натрошвілі, проректор із міжнародних зв'язків Київського університету туризму, економіки та права, зауважив: удячний нашому університетові за теплий прийом. Ось дізнався, що у вас видають «Науковий вісник». «Хотів би попросити дозволу на публікацію, щоб проаналізувати в статті економічні наслідки війни, бо що буде завтра — ніхто не знає», — зауважив пан Роберт.

Ласло Зубанич, завідувач кафедри історії Угорщини та європейської інтеграції УУННІ, розповів учасникам круглого столу про підрозділ, організував невелику екскурсію.

Результатом зустрічі стала пропозиція створити в місті центр переселенців-науковців (для швидкої координації й допомоги). Також у планах — курси з комп'ютерної грамотності. Проте перший крок — спільна екскурсія Ужгородом для вчених-переселенців та працівників Українсько-угорського науково-навчального інституту.

Тетяна ЛЕСЮК,
«Погляд».

Великдень — свято крізь полум'я війни

Здійснивши опитування серед студентів Ужгородського національного університету щодо того, як вони зустрічали Воскресіння Господнє, зробила висновок, що молодь знає про різні традиції. Особливо на Закарпатті. Один із найцікавіших звичаїв — так звані «великодні перегони».

Після освячення кошиків віряни біжать додому. Хто із сім'ї швидше дістанеться хати, того весь рік супроводжуватиме успіх.

А вже перед порогом прийнято зупинятися й промовляти тричі: «Христос воскрес!» Тут же слід відповідати: «Воістину воскрес!» І тільки потім заходити.

Після служби за святковим столом збирається вся родина. Господар нарізає паску й першим куштує на великодній сніданок. Їсти потрібно акуратно й дивитися, щоб нічого не впало зі столу. Також необхідно обов'язково з'їсти шматок повністю.

Писанки в Західній Україні виготовляють за різними техніками. Одна з найвідоміших у краї — з обмотуванням листя, або ж крашанки-шкрябанки. Ці великодні атрибути важливо створювати в доброму настрої та з молитвою. На свято їх дарують.

Також є звичай обливання водою. Популярний серед молоді. Кажуть, якщо хлопець нікого не облив, то цьогоріч не знайде собі дівчину, а якщо дівчину не облили — означає, що її не поважають...

Водночас тепер ми зустрічали Великдень геть в іншому форматі через війну. Проте, сподіваємося, це свято символічно доповнить воскресінням усю нашу країну, яка, сподіваємось, ось-ось відзначатиме перемогу. Пам'ятаймо: Воскресіння прийшло після страждання Христа. Тож і зболена Україна відродиться неодмінно!

Евеліна ЧОРІЙ,
студентка
відділення журналістики.

ДО УВАГИ ЧИТАЧІВ!

Читайте «Погляд» на сайті Ужгородського національного університету за покликанням: uzhnu.edu.ua/uk/cat/university-poglyad/issues. А з найважливішими матеріалами номера ознайомлюйтеся на сторінці газети в соціальній мережі «Фейсбук»: www.facebook.com/uzhnu.poglyad.

КРАЩИЙ МАТЕРІАЛ

Кращим матеріалом «Погляду» в #3 (256) редакція визнала «Між двома бомбосховищами...» Володимира Тарасюка.

Найрейтинговіший матеріал за кількістю переглядів у фейсбуку — «Із бомбосховища гуртожитку №2» Мирослави Гараздій. Вітаємо авторів!

погляд

Орган вченої ради Ужгородського національного університету. Замовлення № 687. Ціна — безкоштовно. Виходить щомісяця. Номер підписано до друку 26.04.22.
Засновник і видавець — ДВНЗ «Ужгородський національний університет». 88003, м. Ужгород, вул. Підгірна, 46. Номер надруковано у видавництві «А-Прінт»; 46010, м. Тернопіль, вул. Текстильна, 28. Тел.: (352) 52-27-37, 067-350-17-94. Наклад — 1000 примірників. Формат А3, 2 ум. друк. арк. Реєстраційне свідоцтво ЗТ № 449/41 від 7.02.2008.
Відповідальність за зміст публікацій покладається на авторів. Відповідальна за випуск номера: Т.М.Лесюк.

Головний редактор: В.Ю.ТАРАСЮК.
Художній редактор, кореспондент: Т.М.ЛЕСЮК.
Коректор: М.Б.ГАРАЗДІЙ.
Адреса редакції: 88016, м. Ужгород, вул. Університетська, 14 (ауд. 424).
Поштова скринька: poglyad@uzhnu.edu.ua
Телефон редакції: 067-880-85-71.